

ทุ่งเคঁจ

“ถ้ากระตุ้น ให้เขาเรียนรู้ มีความรับผิดชอบทำงานกลุ่มกันแบบนี้ น่าจะเห็นการเปลี่ยนแปลง พอติดกับที่มีโครงการนี้เข้ามา เห็นเขาทำงานกันเป็นระบบ ได้เรียนรู้หลายอย่าง มีประสบการณ์ใหม่ๆ น่าพอใจและภูมิใจมาก”

โครงการสนับสนุนชุมชนท้องถิ่นเพื่อฟื้นฟูชายแดนภาคใต้ (ช.ช.ต.)

รักคลองที่ทุ่งเค็ง

ชาวสุกพร้อมกันทั่วทุ่งเนรมิตให้สองข้างทางเข้าหมู่บ้านทุ่งเค็งกลายเป็นสีเหลืองทอง หึงขาวบ้านก้มๆ เงยๆ ช่วยกันเกี่ยวข้าวอยู่กลางทุ่ง รวงที่เก็บแล้วถูกนำมามัดรวมกันกองไว้ข้างทาง ฤดูกาลแห่งความชื่นใจกับผลผลิตที่ได้ลงแรงไปเหนื่อยยากหลายเดือนที่ผ่านมา

บ้านทุ่งเค็ง อยู่หมู่ 4 ในตำบลปะเสยาว อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี ประชากรทั้งหมดนับถือศาสนาอิสลาม ในหมู่บ้านมีผู้อาศัยรวมกันอยู่ประมาณ 1,100 คน มีประมาณ 256 ครัวเรือน โดยความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติทั้งดินและน้ำเอื้อให้คนที่นี้ได้อยู่ดีกินดี ทำมาหากินง่าย ชาวบ้านสามารถทำนา ทำสวนยางพารา และสวนผลไม้ได้ผลดีทุกปี ชาวประมงทำรายได้จากการเลี้ยงปลาในกระชังและจับปลา

กินตามฤดูกาลในแม่น้ำสายบุรี ขณะที่คลองทุ่งเค็งที่ไหลผ่านหมู่บ้านออกไปยังแม่น้ำสายบุรี มีต้นจากและต้นสาครขึ้นอยู่เต็มให้ได้ใช้ประโยชน์ แต่ทรัพยากรเหล่านี้ค่อยร่อยหรอและเสื่อมโทรมไปตามเวลาและจำนวนผู้คนเพิ่มขึ้น

ความเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมปรากฏให้เห็นชัดเจน แต่ชีวิตที่ต่างคนต่างอยู่และทำมาหากินเลี้ยงปากท้องตนเองและครอบครัวดูเหมือนว่าจะผลักดันปัญหาสิ่งแวดล้อมออกไปอยู่นอกความสนใจ ซึ่งกลายเป็นสิ่งน่าประหลาดใจที่ทุกคนกลับตระหนักถึงปัญหา เห็นร่วมกันที่จะต้องลงมือทำช่วยฟื้นฟูและรักษาให้สภาพแวดล้อมคืนมา

จากเวทีวิเคราะห์ชุมชน และค้นหาประเด็นที่จะนำมาพัฒนาโครงการ หลังการสำรวจข้อมูลชุมชนแล้ว ที่ประชุมสรุปประเด็นสำคัญของชาวบ้านทุ่งเค็จใน 4 ประเด็นคือ

1. การพัฒนากลุ่มอาชีพที่ใช้ต้นทุนทรัพยากรความรู้ของคนในชุมชนที่สามารถบริหารจัดการได้ต่อเนื่อง
2. การจัดการน้ำเพื่อให้สามารถทำนาปรังได้
3. การฟื้นฟูดูแลคุณภาพน้ำในคลองทุ่งเค็จ และ
4. การอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผลสุดท้ายเห็นร่วมกันที่จะพัฒนากลุ่มอาชีพและดูแลคุณภาพคลองทุ่งเค็จ

เหตุผลที่เลือกพัฒนากลุ่มอาชีพทำมะพร้าวคั่ว เพราะที่หมู่บ้านมีมะพร้าวเป็นจำนวนมาก คนที่จะทำคือแม่บ้านที่มีเวลาว่างหลังจากการกรีดยาง และเคยรวมกลุ่มทำกิจกรรมมาก่อนจากโครงการของรัฐที่เคยสนับสนุนก่อนหน้านี้

ประเด็น	ปัญหา/ประเด็น	งานวิจัย/ข้อมูล	ผู้เกี่ยวข้อง/องค์กร	ผู้รับผิดชอบ	PR/สื่อ
1	การพัฒนากลุ่มอาชีพทำมะพร้าวคั่ว	การสำรวจข้อมูลชุมชนเกี่ยวกับมะพร้าวคั่ว	กลุ่มแม่บ้านหมู่บ้าน	กลุ่มแม่บ้านหมู่บ้าน	กลุ่มแม่บ้านหมู่บ้าน
2	การจัดการน้ำ	การสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับน้ำในชุมชน	กลุ่มแม่บ้านหมู่บ้าน	กลุ่มแม่บ้านหมู่บ้าน	กลุ่มแม่บ้านหมู่บ้าน
3	การฟื้นฟูดูแลคุณภาพน้ำในคลองทุ่งเค็จ	การสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับน้ำในคลองทุ่งเค็จ	กลุ่มแม่บ้านหมู่บ้าน	กลุ่มแม่บ้านหมู่บ้าน	กลุ่มแม่บ้านหมู่บ้าน
4	การอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น	การสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	กลุ่มแม่บ้านหมู่บ้าน	กลุ่มแม่บ้านหมู่บ้าน	กลุ่มแม่บ้านหมู่บ้าน

ไม้อ่อนรักคลอง

ส่วนโครงการดูแลคุณภาพน้ำในคลองทุ่งเค็จ หรือเรียกกันเข้าใจง่ายๆ ว่า “อนุรักษ์คลอง” เพื่อปลูกจิตสำนึกรักษาสีน้ำแวดล้อมในชุมชน โดยมุ่งเป้าไปที่กลุ่มเด็กและเยาวชน เพราะยังเป็นกลุ่มไม้อ่อนที่สามารถบ่มเพาะความคิดให้หันมาสนใจและรับผิดชอบดูแลทรัพยากรธรรมชาติร่วมกัน ขณะที่ผู้ใหญ่ในปัจจุบันจะเปลี่ยนแปลงความคิดและสำนึกค่อนข้างจะเป็นไปได้ยาก ต้องอาศัยขอความร่วมมือ ดึงเข้ามาร่วมทำกิจกรรม และนำพลังเด็กๆ ไปกระตุ้นเตือนถึงผลกระทบที่ลูกหลานต้องแบกรับในอนาคต ดังที่คณะทำงานสะท้อนไว้ว่า

“เราจะพาเด็กไปสำรวจคลอง ได้เห็นสภาพคลองตอนนี้ที่มีคนทิ้งขยะ ปล่อยน้ำเสีย จนน้ำเน่าเสีย มีกลิ่นเหม็นต้องอุดจมูกเวลานั่งเรือผ่าน จากคลองที่เคยกว้างก็แคบ จากลี้กก็ตื้นขึ้น น้ำสกปรก มีกลิ่นเหม็น พวกผู้ใหญ่เหมือนไม่แคร์ดัดยากห้ามไม่ได้ ต้องสร้างจิตสำนึกให้เด็ก”

นอกจากนี้ยังมีโครงการที่เริ่มต้นพร้อมๆ กันในปีแรกคือการทำตับจากและอาหารสัตว์จาก ต้นสาคุ แต่กว่าจะเริ่มทำจริงใช้เวลานานมาก เพราะต้องรอโรงเรียนที่สร้างขึ้นง่ายๆ ด้วยการมุง หลังคาจาก พอได้อาศัยหลบแดดหลบฝนทำงาน ร่วมกันได้ สมาชิกที่ร่วมโครงการที่เป็นผู้หญิงจะเป็นคนเย็บตับจาก มีคนแก่ที่เป็นผู้รู้ในหมู่บ้านมา ช่วยสอนทำ ส่วนผู้ชายจะไปหาวัตถุดิบในคลองที่มีต้นจากขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก โดยกลุ่มสนทนา ให้ข้อมูลว่า

“คนที่นี้ทำตับจากอยู่บ้าน ใช้ช่วงว่างจาก ทำอาชีพหลัก ผู้หญิงเป็นคนเย็บ ผู้ชายไปหา ใบจาก แต่มารวมกันทำจะไม่่งว่ง ได้นั่งคุยกัน เพลินดี ใครอยากมาก็มาได้เลย สมาชิกเยอะแต่ ส่วนใหญ่ไม่มีเวลามาทำกัน ผู้หญิงก็ไม่ค่อยมาแล้วเพราะถูกหนามบาดมือ”

ผู้หญิงคั่วมะพร้าว

ปัจจุบันโครงการที่ยังดำเนินการอยู่คือ กลุ่มอาชีพทำมะพร้าวคั่ว ส่วนโครงการอื่นๆ ค่อยลดกิจกรรมไป เพราะแกนนำในโครงการติดภารกิจออกไปประกอบอาชีพนอกชุมชน ยังไม่มีคนที่เข้ามารับผิดชอบดำเนินการต่อ ประกอบกับสภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวย เช่น เกิดน้ำท่วมจนเกรงจะเป็นอันตรายที่จะพาเด็กไปสำรวจคลอง โดยกลุ่มอาชีพทำมะพร้าวคั่วภายใต้ชื่อ **“กลุ่มแม่บ้านทุ่งเค็จ”** เป็นกลุ่มที่ดำเนินการต่อเนื่อง มีลูกค้าประจำ และเริ่มมีชื่อบอกกันปากต่อปาก เพราะหอม อร่อย มีสีเหลืองสวย เก็บไว้ได้นาน สมาชิกกลุ่มที่มาทำจะได้เงินเฉลี่ยวันละ 100 บาท แต่จะรวบยอดจ่ายทุกสัปดาห์ สร้างรายได้ไม่น้อยกว่า 600 บาทต่อสัปดาห์ สมาชิกในกลุ่มทำมะพร้าวคั่วเล่าว่า

“เราทำกันทุกวัน ยกเว้นวันศุกร์ ลูกค้าเพิ่มขึ้นมาก แต่ก่อนถ้ามีคนทำสองคนไม่ทำแล้วเดี๋ยวนี้ไม่ได้ ต้องมีของส่งให้ลูกค้า เพราะเขาเปรียบเหมือนเจ้าชีวิต มะพร้าวคั่วของเราต่างจากคนอื่น ทำได้สีเหลืองทองและมีกลิ่นหอมเคลือบอยู่ที่รอให้มะพร้าวเย็นและแห้งก่อนใส่ถุง แล้วก็ต้องไล่อากาศก่อนจะปิดปากถุง จะเก็บได้นาน เราทำไปก็คุยกัน หัวเราะกัน สนุก ไม่มีเครียด เลยทำออกมาได้ดี”

ความสำเร็จของกลุ่มมะพร้าวคั่วส่วนหนึ่งมาจากสภาที่๓ อีแต ประธานโครงการ ซึ่งเป็นคนที่มีประสบการณ์ด้านการค้าขายมาก่อน จึงได้รับเลือกขึ้นมาเป็นประธานแทนคนเดิม แต่การ

ดำเนินการภายใต้การตัดสินใจร่วมกันของคนภายในกลุ่ม เป็นเรื่องใหม่ที่สร้างความกังวลให้แก่สมาชิกี่ตอนแรก เพราะเคยทำการค้าที่สามารถตัดสินใจได้ด้วยตัวเอง ทำให้ต้องปรับตัว เรียนรู้ให้มาก และใช้จิตวิทยาการทำงานกลุ่มที่ต้องเอาใจเขามาใส่ใจเรา ถึงปัจจุบันที่กลุ่มยังคงทำมะพร้าวคั่วกันอยู่ยังมาจากการเรียนรู้ผ่านการอบรมซึ่งจัดโดยโครงการสนับสนุนชุมชนท้องถิ่นเพื่อฟื้นฟูชายแดนภาคใต้ (ช.ช.ต.) ทำให้รู้สึกว่าตนเองเป็นผู้มีความรู้ มีการศึกษา สร้างความมั่นใจในการนำและรับผิดชอบทำงานกลุ่ม

“เรื่องค้าขายเหมือนกัน แต่ขายของที่นี้ต้องตัดสินใจร่วมกัน ทำงานกลุ่มต้องประชุมกัน จะตัดสินใจคนเดียวไม่ได้ แล้วก็ต้องโปร่งใส ไม่อย่างนั้นจะมีปัญหา เรื่องอะไรที่สงสัย เราตอบได้เลย เพราะมีหลักฐานการเงินทุกอย่าง ทุกคนรับรู้ร่วมกัน เราไม่ได้ตัดสินใจคนเดียว”

ร่วมรับรู้ ร่วมประโยชน์

ประเด็นเรื่องความรับผิดชอบร่วมกัน ตัดสินใจร่วมกัน โดยเฉพาะการดำเนินการที่มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ เป็นสิ่งที่คนเข้าร่วมโครงการมองเห็นถึงความแตกต่างกับโครงการที่เข้ามาในหมู่บ้าน นั่นก็เพราะโครงการส่วนใหญ่ขาดการมีส่วนร่วมของชาวบ้านที่จะสะท้อนถึงความต้องการและความจำเป็น เปิดให้ชาวบ้านเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งที่จะร่วมคิด ร่วมทำและได้รับผล ซึ่งชาวบ้านเห็นว่า การให้ที่ชาวบ้านได้คิดเอง ทำเอง จะอยู่รอดและได้ประโยชน์มากกว่า เช่นที่สะท้อนว่า

“ชอบโครงการของแอลดีไอ ทำให้ได้เรียนรู้หลายอย่าง ไม่ใช่ว่ามีแผน มีโครงการมาแล้วบอกให้เราทำตามไป โครงการนี้ได้คิดทำเองหมด ที่อื่นจะให้งบมาเป็นช่วงๆ แค่อำนาจมาให้ชาวบ้านไปทำ ทำขนมได้ขนม ทำไข่เค็มได้ไข่เค็ม แต่โครงการแอลดีไอได้ของเหมือนกัน แต่ที่ไม่เหมือนคือเราได้ความรู้ที่จะกลับมาทำให้เป็นอาชีพ มีรายได้จริงๆ”

ข้อเปรียบเทียบที่เกิดขึ้นกับโครงการอื่นๆ ยังพบว่า โครงการที่ผ่านเข้ามาที่ผู้นำชุมชนมักจะกระจุกตัวอยู่ที่คนใกล้ชิดได้รับประโยชน์ ชาวบ้านที่อยู่นอกวงจะเข้าไม่ถึงข่าวสารที่เป็นสิทธิและโอกาสเหล่านี้ อย่างมากที่สุดจะชวนเข้าร่วมโครงการ โดยที่ส่วนใหญ่จะไม่ทราบที่มาที่ไป ทำแล้วจะได้อะไร ใครได้รับประโยชน์ งบประมาณที่ใช้จำนวนมากน้อยอย่างไร

“โครงการอะไรมาเราก็ไม่รู้ เพราะไม่ประกาศ ไม่เคยบอก ไม่มาชวน เราไม่มีส่วนร่วมโครงการมาไม่รู้กันทุกคน แต่ถ้าสนิทสนม รู้จักกัน จะรู้กันเท่านั้น แต่โครงการแอลดีไอรู้กันทั่วทุกคน เพราะผู้ใหญ่บ้านประกาศผ่านมัสยิดที่สำคัญชาวบ้านเป็นคนบริหารเอง พวกผู้ใหญ่บ้าน กำนัน อบต.ให้เป็นที่ปรึกษา แล้วก็ได้อำนาจคนเหล่านี้ช่วยงานโครงการได้อีกด้วย”

สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการทำโครงการ พบการพัฒนาที่น่าสนใจในระดับบุคคล และชุมชนหลายประการ ได้แก่

1. การเรียนรู้ที่จะพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตของบุคคล เนื่องจากชาวบ้านต้องผ่านการทำกระบวนการ CDD การบริหารจัดการโครงการที่มีข้อกำหนดและเงื่อนไขเพื่อประสิทธิภาพ ความโปร่งใส และสร้างการมีส่วนร่วม เช่น การทำระบบบัญชี การจัดซื้อ

จัดจ้าง ที่ล้วนเป็นสิ่งแปลกแยกออกจากวิถีชีวิต
ทั่วไปของชาวบ้านและชุมชน ดังเสียงสะท้อนว่า

**“ยากเหมือนกัน กว่าจะได้ละเอียดยิบ
แก้แล้วแก้อีก ถ้าไม่ทำให้ละเอียดยิบตามที่กำหนด
คงไม่ให้ทำหรอก”**

2. การมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีม
ซึ่งเป็นหัวใจหลักของการสนับสนุนโครงการที่ต้อง
ได้รับความเห็นร่วมกันของคนในชุมชน โดยการ
จัดโครงสร้างที่ต้องมีคณะกรรมการและคณะ
ทำงานในโครงการต่างๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่จะ
ทำงานร่วมกัน รับผิดชอบร่วมกัน ซึ่ง ชูลกิพลี
มูซอ ผู้ใหญ่บ้านบ้านทุ่งเค็จช่วยสรุปให้ว่า

**“เกิดการเกาะกลุ่มเป็นสิ่งที่ผมภูมิใจมาก
ก่อนนี้อยู่สภาพแบบเดิมก็ต่างคนต่างทำงาน
ไม่เหมือนสมัยก่อนที่เกาะกลุ่มกันอยู่แล้ว
แต่ตอนนี้มีปัจจัยหลายอย่าง ต้องทำงานแข่งกับ
ปากท้อง แต่พอได้ทำกลุ่มอาชีพเสริม ทำให้มา
รวมกันจุดนี้ได้”**

3. การสร้างพื้นที่สาธารณะให้คนมา
พบปะ พูดคุย ทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ช่วย
ฟื้นฟูสานและสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนมากขึ้น
ก่อให้เกิดพลังกลุ่มที่จะผลักดัน ดำเนินการใดๆ
ที่จะตอบสนองต่อความจำเป็น หรือความต้องการ
ของกลุ่ม เช่นในกลุ่มสนทนาเล่าว่า

**“พูดง่าย ถ้าไม่ทำโครงการก็ไม่เจอ เดือน
หนึ่งไม่ได้เจอ ปีหนึ่งก็ไม่ได้เจอ ได้รู้ข่าวตอน
ทำงาน ต่างคนต่างอยู่ เหมือนคนในเมือง รวม
กลุ่มอย่างนี้ได้ปรึกษากัน ที่นี้เวลามีกิจกรรม
ให้ความร่วมมือดีมาก เพราะใครมีข่าวอะไร
แหล่งแพร่ข่าวชุมชน ที่นี้ (ที่ทำการกลุ่มมะพร้าว
คั่ว) เป็นเหมือนหอกระจายข่าว มีทั้งข่าวดี
ข่าวร้าย เอาเป็นว่าทุกเรื่องในหมู่บ้าน”**

4. การสร้างจิตสำนึกเรื่องสิ่งแวดล้อม
และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ในอดีตที่
ชุมชนมีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์ คนนี้ก็ไม่ออกว่า
จะหมดสิ้นไปได้ จึงใช้กันไปจะด้วยความไม่รู้ หรือ
ความตั้งใจที่จะใช้ประโยชน์ส่วนตนมากที่สุด ขาด
ความตระหนักถึงความเสียหายและผลกระทบ
ที่จะเกิดขึ้นโดยรวม ประกอบกับการเปลี่ยนแปลง
วิถีชีวิตและการทำมาหากิน ซึ่งพึงพาธรรมชาติ

น้อยลงไป เช่น การไปรับจ้าง รับราชการและเป็นผู้จ้างนอกชุมชน ปล่อยปลาให้คนเพียงบางกลุ่มใช้ประโยชน์มากจนเป็นการทำลายสิ่งแวดล้อม จำเป็นต้องสร้างความตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องช่วยกันฟื้นฟู รักษาและดูแลคลองในหมู่บ้านก่อน ดังที่ ซากิเด๊ะ วามะ ผู้ประสานงานเล่าให้ฟังว่า

“ต้องชวนชาวบ้านมาช่วยกันมองอนาคต ถ้าไม่จัดการปัญหาจะเป็นอย่างไร และได้อาจารย์ นุกูล รัตนดากุล จากมอ.ปัตตานี มาเป็นวิทยากร เขาเริ่มเห็นปัญหาว่าถึงยังไม่กระทบโดยตรง แต่ลูกหลานจะได้รับผลในอนาคต จากนั้นมาช่วยกันทำแผนที่ ปัญหาอยู่ที่ไหนบ้าง ลงพื้นที่ไปสำรวจกันจริงๆ เกิดความเข้าใจ เห็นคุณค่าของสิ่งที่ทำตรงนี้ หลายคนเพิ่งจะได้ลงคลองบ้านตัวเองตอนมาทำงาน”

นอกจากนี้ยังได้รับประสบการณ์ในการประสานความร่วมมือกับนักวิชาการและอาสาสมัครที่มีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม โดยข้อดีของการเชิญคนนอกมาเป็นวิทยากรบรรยายให้แก่ชาวบ้านจะช่วยสร้างความสนใจ ความร่วมมือ และแรง

บันดาลใจให้เกิดขึ้น เพราะลำพังใช้คนในหมู่บ้านกันเอง ซึ่งส่วนใหญ่จะรู้จักคุ้นเคยกัน และเกี่ยวข้องเป็นเครือญาติกัน จะไม่ได้รับความสนใจ อีกทั้งจะเกิดความรู้สึกเกรงอกเกรงใจในการสะท้อนถึงสภาพและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างตรงไปตรงมา เพราะการทำมาหากินและการประกอบอาชีพของเครือญาติและคนในชุมชนเป็นสาเหตุหลักของปัญหา ผู้ประสานงานพื้นที่เล่าไว้ว่า

“การฟื้นฟูคลองทุ่งเค็ดเป็นสิ่งใหม่สำหรับชาวบ้าน จากการวิเคราะห์ข้อมูลชุมชนว่า น้ำในคลองเหม็นจริงๆ ก่อนหน้านี้ไม่เคยเกิดการคุย ไม่มีใครเข้ามาคุยเรื่องแบบนี้ ไม่มีใครมารวมกลุ่มคุยว่าจะทำอย่างไรกับคลอง ชาวบ้านบอกว่าเขาไม่เคยทำโครงการ โครงการที่มาก็เคยทำแต่สิ่งก่อสร้าง ไม่เคยทำเรื่องคลอง แล้วน้ำในคลองเหม็น เขายังอยู่ได้ เลยไม่คิดว่าเป็นปัญหาคนที่ปล่อยน้ำเสียก็เป็นญาติกัน เลยไม่อยากมีปัญหาด้วย ลำบากใจที่ต้องชักชวน เกลี่ยกล่อมให้เขาเห็นถึงปัญหานี้ ทำแล้วจะได้ประโยชน์”

5. การเปิดพื้นที่ให้แก่กลุ่มผู้หญิงและเยาวชนเข้ามาร่วมกิจกรรมภายในชุมชน พบว่ากลุ่มเหล่านี้เป็นกลุ่มที่สร้างการพัฒนาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรม สามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ และมีแนวโน้มที่จะพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของผู้หญิงที่จะบริหารจัดการงานทั้งในบ้านและนอกบ้าน โดยการทำงานนอกบ้านสร้างประสบการณ์ชีวิตที่ต่างไปจากเดิม เกิดการรวมกลุ่มผู้หญิงที่ช่วยแบ่งปันอารมณ์ความรู้สึก ช่วยแก้ปัญหาชีวิต และดูแลกันและกัน

“ตอนแรกผู้ชายจะเข้ามาเยอะ แต่ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมต่อเนื่อง บางทีประชุมประจำเดือนก็ไม่ได้มาบ้าง เราต้องเข้าใจเพราะผู้ชายต้องทำมาหากิน ออกไปรับจ้าง ผู้หญิงส่วนใหญ่อยู่กับบ้าน ว่างแล้วก็มานั่งคั่วมะพร้าว ดีกว่าอยู่บ้านเฉยๆ ทุกเดือนจะแบ่งเงินกัน เพราะถ้าเป็นรายวันจะได้น้อย สะสมรายเดือนต่อคนได้พันกว่าก็ดีใจแล้ว ตอนนี่เงินกองกลางของกลุ่มหมิ่นกว่าที่เก็บเข้าบัญชี”

ตลอดการทำโครงการของชาวบ้านทุ่งเค็จจะพบผู้ใหญ่บ้าน และได้ะอหามาร่วมประชุมอย่างสม่ำเสมอ ด้วยความตั้งใจที่จะคอยดูแลและสนับสนุนการพัฒนาชุมชน สอดคล้องกับเงื่อนไขของโครงการ ซึ่งจำกัดให้ผู้นำท้องถิ่นและผู้นำที่เป็นทางการเป็นเพียงที่ปรึกษาของโครงการ ยิ่งเห็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับลูกบ้านในทิศทางที่ต้องการให้เกิดขึ้น ยังส่งผลให้ผู้ใหญ่บ้านจะสานต่อโครงการ และนำกระบวนการที่ได้เรียนรู้ไปใช้กับโครงการพัฒนาอื่นๆ ที่จะเข้ามาในหมู่บ้านด้วยความมั่นใจว่า ประสบการณ์ที่ได้รับจะปรับไปใช้กับโครงการของรัฐได้อย่างแน่นอน เช่นที่ผู้ใหญ่บ้านเล่าว่า

“ผมเองบอกตรงๆ ว่าเห็นคณะทำงานที่นี้ก็ภูมิใจมาก คิดมาตลอดว่าจะยกระดับชีวิตชาวบ้านอย่างไร ต้องริเริ่มให้เกิดอะไรสักอย่างไม่ให้เขาจมอยู่แบบเก่าที่ไม่มีการพัฒนา ถ้ากระตุ้น ให้เขารับรู้ มีความรับผิดชอบทำงานกลุ่มกันแบบนี้ น่าจะเห็นการเปลี่ยนแปลง พอดีกับที่มีโครงการนี้เข้ามา เห็นเขาทำงานกันเป็นระบบ ได้รับรู้หลายอย่าง มีประสบการณ์ใหม่ๆ น่าพอใจและภูมิใจมาก”

การเริ่มต้นรักษาคคลองทุ่งเค็จสร้างสำนักร่วมรับผิดชอบต่อชุมชน ทรัพยากรธรรมชาติ ไม่ใช่ของใครคนใดคนหนึ่งที่จะใช้ประโยชน์จนเกิดผลกระทบต่อชุมชน โดยเฉพาะอนาคต ช่างหน้าที่ลูกหลานต้องอยู่อาศัยและพึงพิงธรรมชาติทำมาหากิน

เรือที่ล่องไปตามคลองพาความตั้งใจและมุ่งมั่นของเด็กและเยาวชนเข้าไปแล้ว และการพัฒนาที่ได้ร่วมการเรียนรู้จากการเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการฯ จะเปลี่ยนแปลง ชุมชนบ้านทุ่งเค็จไปไม่เหมือนเดิม

ผู้เขียน

จิตต์ปภัสสร บัตรประโคน

ผู้ให้ข้อมูล

พาดิเมาะ เจะบือราเฮง, สะบี๊ยะ สะมะแอ, สีตีพตีเมาะ อี้แต, ฮาซียะห์ เวาะฮะ, พาริตะ อี้แต, ซากิตะ อี้แต, ซูลกิฟลี มูซอ, ซากิเต๊ะ วามะ

ผู้ประสานงานพื้นที่

ซากิเต๊ะ วามะ

จัดทำโดย

โครงการสนับสนุนชุมชนท้องถิ่นเพื่อฟื้นฟูชายแดนภาคใต้ (ช.ช.ต.)

สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา เลขที่ 693 ถ. บำรุงเมือง

เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100

โทรศัพท์ 0-2621-7810-2 โทรสาร 0-2621-8042

Home page : <http://www.ldinet.org>

ปีที่พิมพ์

เมษายน 2556

สนับสนุนโดย

ธนาคารโลก

กระทรวงการคลัง